

ZAKON O PREBIVALIŠTU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju uvjeti prijave i odjave prebivališta i boravišta hrvatskih državljana, vođenje zbirke podataka o prebivalištu i boravištu te postupci odjave prebivališta po službenoj dužnosti i promjena tih podataka.

Članak 2.

Prebivalište je mjesto i adresa u Republici Hrvatskoj na kojoj se osoba trajno nastanila radi ostvarivanja svojih prava i obveza vezanih za životne interese kao što su obiteljski, profesionalni, ekonomski, socijalni, kulturni i drugi interesi.

Boravište je mjesto i adresa u Republici Hrvatskoj gdje osoba privremeno boravi, ali se na toj adresi nije trajno nastanila u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka.

Boravište u Republici Hrvatskoj mogu imati i hrvatski državljani koji žive ili borave izvan Republike Hrvatske.

Boravište se prijavljuje ako traje dulje od 3 mjeseca ili je uvjetovano ostvarivanjem samo pojedinih prava i obveza vezanih za životne interese (zaposlenje, obrazovanje, dugotrajno liječenje i druge interese).

Mjesto u smislu ovoga Zakona je grad ili općina i naselje koje je u sastavu grada ili općine, sukladno propisima o područnom ustrojstvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Adresa u smislu ovoga Zakona je ulica ili trg i kućni broj evidentiran u registru prostornih jedinica što ga vodi nadležno tijelo.

Na adresu koja nije evidentirana u registru prostornih jedinica ne može se izvršiti prijava prebivališta ili boravišta (u daljnjem tekstu: nepostojeća adresa).

Članak 3.

Prebivalište i boravište obvezno se prijavljuje policijskoj upravi ili postaji Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo), nadležnoj prema mjestu u kojem osoba ima prebivalište ili boravište.

Osobi koja mijenja prebivalište ili boravište, nadležno tijelo će po službenoj dužnosti evidentirati odjavu prethodnog prebivališta ili boravišta.

Osoba koja se iseljava iz Republike Hrvatske radi trajnog nastanjenja u drugoj državi dužna je odjaviti prebivalište. Odjava prebivališta podnosi se prije iseljenja. Ako osoba propusti odjaviti prebivalište prije iseljenja, odjavu mora zatražiti u roku od 15 dana od dana useljenja u drugu državu putem nadležne diplomatske misije –konzularnog ureda Republike Hrvatske u toj državi.

Evidentiranje odjave prebivališta osobe koja se iseljava iz Republike Hrvatske obavlja nadležno tijelo s čijeg područja je osoba odjavila prebivalište.

Ako osoba napušta prebivalište u trajanju duljem od godinu dana radi privremenog odlaska izvan Republike Hrvatske u svrhu obrazovanja, obavljanja poslova koji nisu trajnog karaktera i vezani su za određeno vremensko razdoblje, dugotrajnog liječenja i drugih razloga dužna je to prijaviti nadležnom tijelu na čijem području ima prijavljeno prebivalište, neposredno ili putem nadležne diplomatske misije – konzularnog ureda Republike Hrvatske u inozemstvu, uz prilaganje odgovarajuće dokumentacije o razlozima privremenog odlaska.

Ako napuštanje prebivališta radi privremenog odlaska izvan Republike Hrvatske potraje duže od pet godina osoba je dužna ponovno prijaviti odsutnost iz mjesta prebivališta tijelima iz stavka 5. ovoga članka i prijavu obnavljati nakon svakog daljnjeg proteka razdoblja od tri godine uz prilaganje dokumentacije o razlozima boravljenja izvan Republike Hrvatske.

Osoba iz stavka 5. ovoga članka, dužna je u roku od 15 dana od dana povratka u Republiku Hrvatsku to prijaviti nadležnom tijelu na čijem području ima prijavljeno prebivalište.

Obveze iz stavka 5. i 6. ovoga članka ne odnose se na državne službenike koji se po službenoj dužnosti u ime Republike Hrvatske upućuju na rad u inozemstvo niti članove njihovih obitelji.

Smatra se da osoba boravi izvan Republike Hrvatske duže od godinu dana i u slučaju kada ona povremeno dolazi u Republiku Hrvatsku, ali u razdoblju od godinu dana ne boravi u Republici Hrvatskoj ukupno dulje od tri mjeseca.

II. UVJETI I POSTUPAK PRIJAVE I ODJAVE PREBIVALIŠTA I PRIJAVE BORAVIŠTA

Članak 4.

Prijava prebivališta i boravišta podnosi se u roku od 15 dana od dana nastanjenja u mjestu i na adresi prebivališta, odnosno od dana dolaska u mjesto i na adresu boravišta.

Boravište se može prijaviti na razdoblje do godinu dana.

Ako osoba u mjestu i na adresi prijavljenog boravišta namjerava boraviti i nakon isteka roka od godine dana, dužna je u roku od 15 dana od isteka toga roka produžiti prijavu boravišta, s time da boravište ne može trajati duže od dvije godine.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka, boravište osoba koje se obrazuju ili koje u mjestu boravišta obavljaju poslove koji nisu trajnog karaktera, kao i osoba smještenih u raznim ustanovama, vjerskim zajednicama i drugim pravnim osobama, udomiteljskim obiteljima i kod drugih fizičkih osoba može trajati koliko traje obrazovanje, zaposlenje ili smještaj u ustanovama, drugim pravnim osobama i kod fizičkih osoba o čemu osobe moraju priložiti odgovarajuću dokumentaciju.

O izvršenoj prijavi, odnosno odjavi nadležno tijelo izdaje potvrdu.

Članak 5.

Prijava ili odjava prebivališta i boravišta, odnosno prijava privremenog odlaska izvan Republike Hrvatske podnosi se osobno.

Prijave za maloljetne osobe i osobe potpuno lišene poslovne sposobnosti te osobe djelomično lišene poslovne sposobnosti u pogledu davanja izjava ili poduzimanja radnji koje se odnose na osobna stanja u upravnoj stvari koja je predmet postupka podnose roditelji, odnosno skrbnici.

Kada roditelji maloljetne osobe imaju prijavljeno prebivalište ili boravište na različitim adresama, prebivalište ili boravište maloljetne osobe prijavljuje se na adresi jednog roditelja, uz suglasnost drugog roditelja.

Ako roditelji maloljetne osobe ne žive u obiteljskoj zajednici, zahtjev podnosi roditelj s kojim maloljetna osoba živi na temelju odluke nadležnog tijela, a prebivalište maloljetne osobe prijavljuje se na adresi tog roditelja.

Ako roditelji maloljetne osobe ne žive u obiteljskoj zajednici, a nije donesena odluka nadležnog tijela o tome s kojim će roditeljem maloljetna osoba živjeti, prebivalište maloljetne osobe prijavljuje se na adresi roditelja s kojim živi, uz suglasnost centra za socijalnu skrb.

Članak 6.

Osobi koja nema mjesto i adresu stanovanja niti sredstava kojima bi mogla namiriti potrebu stanovanja (u daljnjem tekstu: beskućnik) nadležno tijelo će iznimno od odredbe članka 2. stavka 1. ovoga Zakona rješenjem utvrditi prebivalište na adresi ustanove socijalne skrbi ili kod drugih pružatelja usluge smještaja.

Protiv rješenja o utvrđivanju prebivališta iz stavka 1. ovoga članka, beskućnik i pružatelji usluge smještaja mogu pokrenuti upravni spor.

Beskućnici koji ne koriste usluge ustanova iz stavka 1. ovoga članka dužni su nadležnom tijelu prijaviti adresu za kontakt, koja može biti kod fizičke ili pravne osobe uz njihovu suglasnost.

Članak 7.

Vojne osobe koje stanuju u vojarnama ili drugim vojnim ustanovama, osobe smještene u objektima posebne namjene ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, domovima za starije i nemoćne osobe, učeničkim i studentskim domovima kao i osobe smještene u kaznionicama, zatvorima, maloljetničkim zatvorima i odgojnim ustanovama, domovima za žrtve obiteljskog nasilja i skloništima za žrtve trgovanja ljudima, dužne su prijaviti boravište, a mogu prijaviti i prebivalište na adresama ustanova u kojima su smještene, sukladno pravilima o unutarnjem redu tih ustanova.

Članak 8.

Osoba koja prijavljuje i odjavljuje prebivalište i boravište ili prijavljuje privremeni odlazak izvan Republike Hrvatske daje nadležnom tijelu podatke na propisanom obrascu.

Ministar nadležan za unutarnje poslove pravilnikom će propisati sadržaj obrazaca prijave i odjave prebivališta, prijave boravišta i prijave privremenog odlaska izvan Republike Hrvatske te sadržaj pisane izjave iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona.

Propisane obrasce iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo dužno je učiniti dostupnim osobama koje ih koriste u ostvarivanju svojih prava i obveza.

Članak 9.

Kod prijave i odjave prebivališta i boravišta osoba daje na obrascu iz članka 8. ovoga Zakona sljedeće podatke:

- osobni identifikacijski broj i/ili matični broj građana,
- ime i prezime,
- rođeno prezime,
- ime roditelja,
- datum i mjesto rođenja, a za osobe rođene izvan Republike Hrvatske i država rođenja,
- državljanstvo, ukoliko osoba uz hrvatsko državljanstvo ima i državljanstvo neke druge države,

- nacionalna pripadnost, ukoliko se osoba želi izjasniti o svojoj nacionalnoj pripadnosti,
- zanimanje, školska ili stručna sprema,
- mjesto i adresa odakle osoba dolazi, a za osobu koja dolazi izvan Republike Hrvatske i država iz koje dolazi,
- mjesto i adresa na koju se prijavljuje,
- broj članova kućanstva na čiju se adresu osoba prijavljuje te kat, površinu i broj stana na koji se prijavljuje,
- ime i prezime ili naziv i sjedište stanodavca te osobni identifikacijski broj i/ili matični broj stanodavca,
- datum podnošenja prijave ili odjave,
- potpis podnositelja prijave ili odjave.

Osoba koja odjavljuje prebivalište zbog iseljavanja iz Republike Hrvatske ili prijavljuje napuštanje prebivališta zbog privremenog odlaska izvan Republike Hrvatske, uz podatke iz stavka 1. podstavaka 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 13. i 14. ovoga članka, daje i sljedeće podatke:

- mjesto i adresu prebivališta s koje se odjavljuje radi iseljavanja iz Republike Hrvatske te zemlju i mjesto u koje se useljava,
- mjesto i adresu prebivališta koju napušta kao i zemlju i mjesto izvan Republike Hrvatske u koje privremeno odlazi, na koje vrijeme i razlog odlaska.

Beskućnici kod prijave adrese za kontakt, osim podataka iz stavka 1. podstavaka 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 13. i 14. ovoga članka, daju nadležnom tijelu podatke o adresi za kontakt i imenu i prezimenu fizičke osobe ili nazivu i sjedištu pravne osobe kod koje prijavljuju adresu za kontakt te njihovu suglasnost.

Osoba je dužna prilikom prijave i odjave iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka dati točne i istinite podatke.

Članak 10.

Prilikom prijave prebivališta i boravišta osoba daje pisanu izjavu da se u mjestu i na adresi prebivališta ili boravišta nastanila.

Izjava iz stavka 1. ovoga članka daje se na obrascu iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona.

Osoba koja prijavljuje prebivalište ili boravište na adresi stanodavca dužna je priložiti i ovjerenu izjavu stanodavca kojom on daje suglasnost za prijavu, a stanodavac može suglasnost dati i neposredno kod nadležnog tijela koje evidentira prijavu.

Osoba koja daje stan na korištenje drugoj osobi na razdoblje duže od tri mjeseca dužna je nadležnom tijelu u roku od 15 dana od dana kad je stan dala na korištenje dostaviti podatke o osobi kojoj je stan dala na korištenje te mjestu i adresi na kojoj se stan nalazi, a nadležno tijelo će te podatke evidentirati u zbirci podataka o prebivalištu i boravištu.

U slučaju sumnje u danu izjavu iz stavka 1. ovoga članka, prije evidentiranja prijave, nadležno tijelo ima ovlast izvršiti terensku provjeru na toj adresi, radi utvrđivanja istinitosti izjave.

Nadležno tijelo neće evidentirati prijavu prebivališta ili boravišta ako terenskom provjerom utvrdi neistinitost dane izjave, odnosno ako se prijava odnosi na nepostojeću adresu.

U slučajevima iz stavka 6. ovoga članka, nadležno tijelo dužno je osobi na adresu navedenu na temelju članka 9. stavka 1. podstavka 9. ovoga Zakona dostaviti pisanu obavijest da njena prijava prebivališta ili boravišta nije evidentirana u zbirci podataka o prebivalištu i boravištu.

Protiv postupanja nadležnog tijela iz stavka 6. ovoga članka, osoba može izjaviti prigovor čelniku policijske uprave nadležne prema mjestu u kojem osoba namjerava prijaviti prebivalište ili boravište. Čelnik policijske uprave o izjavljenom prigovoru odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja čelnika policijske uprave iz stavka 8. ovoga članka žalba nije dopuštena, a može se pokrenuti upravni spor.

Članak 11.

Pravne osobe, obrtnici i fizičke osobe koje pružaju usluge smještaja dužne su prijaviti nadležnom tijelu boravište osoba kojima pružaju usluge smještaja duže od tri mjeseca.

III. UTVRĐIVANJE STVARNOG PREBIVALIŠTA I ODJAVA IZ ZBIRKE PODATAKA O PREBIVALIŠTU I BORAVIŠTU

Članak 12.

Policijska uprava na čijem području osoba ima prijavljeno prebivalište po službenoj će dužnosti donijeti rješenje o odjavi prebivališta osobe ako se terenskom provjerom utvrdi da osoba stvarno ne živi na prijavljenoj adresi ili o tome bude obaviještena od strane tijela javne vlasti te drugih pravnih i fizičkih osoba.

Tijela javne vlasti koja u provođenju postupaka iz svoje nadležnosti dođu do saznanja da osoba ne živi na adresi prijavljenog prebivališta, dužna su o tome izvijestiti nadležnu policijsku upravu.

Prije donošenja rješenja o odjavi prebivališta osobe, nadležna policijska uprava mora utvrditi činjenice i okolnosti na temelju kojih se može nedvojbeno zaključiti živi li osoba na adresi prijavljenog prebivališta.

Nadležna policijska uprava će postupiti sukladno odredbama ovoga članka i u slučaju kada utvrdi da se osoba iselila s područja Republike Hrvatske, a nije odjavila prebivalište kod nadležnog tijela ili putem nadležne diplomatske misije – konzularnog ureda Republike Hrvatske u inozemstvu.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, nadležna policijska uprava neće donijeti rješenje o odjavi prebivališta osoba koje su imale prijavljeno prebivalište sukladno propisima važećim do stupanja na snagu ovoga Zakona ako su:

- napustile prebivalište radi privremenog odlaska izvan Republike Hrvatske i o tome obavijestile nadležno tijelo u skladu s odredbama članka 3. stavaka 5. i 6. ovoga Zakona, te su o razlozima privremenog odlaska priložile odgovarajuću dokumentaciju,
- obuhvaćene programom obnove ili stambenog zbrinjavanja, a nekretnina im još nije obnovljena, vraćena ili nisu na drugi način stambeno zbrinute u Republici Hrvatskoj.

Protiv rješenja iz stavaka 1. i 4. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 13.

Ako tijekom provođenja postupka iz članka 12. ovoga Zakona nadležna policijska uprava dođe do saznanja da osoba stvarno prebiva na području drugog nadležnog tijela, o tome će bez odgode obavijestiti to tijelo.

Nadležno tijelo na čijem području osoba stvarno prebiva upozorit će osobu na obvezu prijave prebivališta i pravne posljedice neizvršenja te obveze.

IV. ZBIRKA PODATAKA O PREBIVALIŠTU I BORAVIŠTU I KORIŠTENJE PODATAKA

Članak 14.

Zbirku podataka o prebivalištu i boravištu vodi ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

Zbirka podataka o prebivalištu i boravištu sadrži podatke o:

- osobama koje imaju prijavljeno prebivalište na području Republike Hrvatske,
- osobama koje su prijavile boravište na području Republike Hrvatske,
- osobama koje su odjavile prebivalište zbog trajnog iseljenja iz Republike Hrvatske,
- osobama koje su nadležnom tijelu prijavile privremeni odlazak izvan Republike Hrvatske koji traje duže od godinu dana,
- svim prijavljenim prebivalištima i boravištima,
- utvrđenim prebivalištima i adresama za kontakt beskućnika,
- osobama kojima je po službenoj dužnosti odjavljeno prebivalište,
- obavijestima osoba koje su dale stan na korištenje drugim osobama na razdoblje duže od tri mjeseca,
- adresama za dostave u sudskim postupcima koje su osobe nadležnom tijelu prijavile sukladno odredbama propisa kojim je uređen parnični postupak.

Zbirka podataka iz stavka 1. ovoga članka vodi se na središnjem informacijskom sustavu ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, a adresni podaci moraju biti usklađeni s propisima kojima se uređuje vođenje prostornih jedinica.

Ministar nadležan za unutarnje poslove pravilnikom će propisati način vođenja zbirke podataka o prebivalištu i boravištu.

Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove će nadležnom tijelu koje vodi registar birača elektroničkim putem, bez odgode, dostaviti podatke o svim promjenama u zbirci podataka o prebivalištu za osobe koje su navršile 18 godina života, sukladno odredbama zakona kojim se uređuje vođenje registra birača.

Članak 15.

Obrada osobnih podataka sadržanih u zbirci podataka o prebivalištu i boravištu i davanje podataka iz te zbirke primateljima obavlja se pod uvjetima propisanim zakonom kojim je uređena zaštita osobnih podataka.

Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove dužno je na zahtjev državnih tijela te pravnih osoba i građana koji za to imaju pravni interes dati podatke iz zbirke podataka o prebivalištu i boravištu.

Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove odbit će dati podatke iz zbirke podataka o prebivalištu i boravištu ako podnositelj zahtjeva ne dokaže postojanje pravnog interesa ili ako postoji osnovana sumnja da će podatke iz te zbirke zloupotrijebiti.

V. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 16.

Novčanom kaznom od 500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

1. koja u propisanom roku ne prijavi prebivalište ili boravište ili radi iseljenja iz Republike Hrvatske ne odjavi prebivalište ili ne produži prijavu boravišta (članak 3. stavci 1. i 3. i članak 4. stavci 1. i 3.),
2. koja napušta prebivalište u trajanju duljem od godinu dana, radi privremenog odlaska izvan Republike Hrvatske, a o tome ne obavijesti nadležno tijelo na čijem području ima prijavljeno prebivalište, neposredno ili putem nadležne diplomatske misije – konzularnog ureda Republike Hrvatske u inozemstvu ili nadležno tijelo ne obavijesti o svojem povratku u Republiku Hrvatsku (članak 3., stavci 5., 6. i 7.),
3. koja prilikom prijave i odjave prebivališta i boravišta da netočne ili neistinite podatke (članak 9. stavak 4.),
4. koja prilikom prijave prebivališta i boravišta da lažnu izjavu da se u mjestu i na adresi prebivališta ili boravišta nastanila (članak 10. stavak 1.),
5. koja daje stan na korištenje drugoj osobi na razdoblje duže od tri mjeseca, a ne dostavi nadležnom tijelu u roku od 15 dana od dana kad je stan dala na korištenje podatke o osobi kojoj je stan dala na korištenje te mjestu i adresi na kojoj se stan nalazi (članak 10. stavak 4.).

Članak 17.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, obrtnik ili fizička osoba koja pruža usluge smještaja, a nadležnom tijelu ne prijavi boravište osoba kojima pruža usluge smještaja duže od tri mjeseca (članak 11.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Osobe koje su prijavile prebivalište prije stupanja na snagu ovoga Zakona nisu dužne ponovno prijaviti prebivalište prema odredbama ovoga Zakona ukoliko i dalje žive u mjestu i na adresi prijavljenog prebivališta.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, osobe kojima je danom stupanja na snagu ovoga Zakona istekao rok važenja osobne iskaznice više od 15 dana ili koje nikad nisu ishodile osobnu iskaznicu, te osobe koje imaju prijavljeno prebivalište na adresama koje nisu evidentirane u registru prostornih jedinica, dužne su u roku od godine dana od stupanja na snagu ovoga Zakona nadležnom tijelu ponovno prijaviti prebivalište.

Za osobe iz stavka 2. ovoga članka koje u roku od godine dana od stupanja na snagu ovoga Zakona ponovno ne prijave prebivalište izvršit će se odjava prebivališta u zbirci podataka o prebivalištu i boravištu.

Osobe koje se na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nalaze izvan Republike Hrvatske duže od godinu dana u smislu odredbe članka 3. stavka 5. ovoga Zakona, dužne su u roku od godine dana od stupanja na snagu ovoga Zakona o tome obavijestiti nadležno tijelo na čijem području imaju prijavljeno prebivalište neposredno ili putem nadležne diplomatske misije – konzularnog ureda Republike Hrvatske te o razlozima boravka izvan Republike Hrvatske priložiti odgovarajuću dokumentaciju.

Osobe koje su obuhvaćene programom obnove ili stambenog zbrinjavanja i nalaze se izvan Republike Hrvatske, a nekretnina im još nije obnovljena, vraćena ili nisu na drugi način stambeno zbrinute u Republici Hrvatskoj, dužne su u roku od godine dana od stupanja na snagu ovoga Zakona o tome obavijestiti nadležno tijelo na čijem području imaju prijavljeno prebivalište, neposredno ili putem nadležne diplomatske misije – konzularnog ureda Republike Hrvatske.

Za osobe iz stavaka 4. i 5. ovoga članka, koje u roku od godine dana od stupanja na snagu ovoga Zakona ne obavijeste nadležno tijelo pokrenut će se po službenoj dužnosti postupci odjave prebivališta, sukladno odredbama članka 12. stavaka 1. i 4. ovoga Zakona.

Članak 19.

Propise iz članka 8. stavka 2. i članka 14. stavka 4. ovoga Zakona ministar nadležan za unutarnje poslove donijet će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka, ostaje na snazi Pravilnik o obrascima i evidenciji prijave prebivališta i boravišta građana (»Narodne novine«, br. 54/91., 67/96., 149/02., 155/08. i 26/09.).

Članak 20.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o prebivalištu i boravištu građana (»Narodne novine«, br. 53/91., 26/93., 29/94. i 11/00.).

Članak 21.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o prebivalištu i boravištu građana (»Narodne novine«, br. 53/91. i 11/00.).

Članak 22.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

HRVATSKI SABOR

Klasa: 220-03/12-01/01
Zagreb, 14. prosinca 2012.

Predsjednik Hrvatskoga sabora
Josip Leko, v. r.